ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽLUTAVA

Platnost dokumentu: 1. září 2026 – 31. srpna 2032

Zpracovala: Mgr. Hana Zvoníčková, ředitelka školy, školní metodik prevence

Ve Žlutavě: 25. srpna 2026

Motto:

„Věříme, že nejúčinnější prevencí rizikového chování je škola, ve které se děti cítí bezpečně, jsou respektovány, mají možnost rozvíjet své schopnosti a zažívají radost z učení i společně prožitých aktivit.“

Obsah

Úvod

1. Vymezení základních pojmů
2. Cíle strategie prevence rizikového chování
3. Organizace systému prevence
4. Preventivní systém školy
5. Začlenění prevence do školního vzdělávacího programu
6. Evaluace strategie prevence

ÚVOD

Strategie prevence rizikového chování Základní školy a Mateřské školy Žlutava stanovuje základní cíle, principy a oblasti preventivního působení školy na období od 1. září 2026 do 31. srpna 2032.

Dokument vychází z platné legislativy České republiky, strategických dokumentů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a z dlouhodobých zkušeností školy v oblasti primární prevence.

Prevence rizikového chování je chápána jako přirozená součást výchovně-vzdělávacího procesu. Je založena na každodenní práci všech zaměstnanců školy, vzájemném respektu, otevřené komunikaci a partnerské spolupráci školy, rodiny i odborných institucí.

Škola dlouhodobě vytváří prostředí podporující bezpečné klima, pozitivní vztahy mezi dětmi a žáky, zdravý životní styl, rozvoj osobnosti každého dítěte a smysluplné trávení volného času. Významnou součástí preventivního systému školy je mimoškolní vzdělávání, rozšířená činnost školní družiny, projektové vyučování, komunitní akce, kariérní vzdělávání i spolupráce s odborníky.

Strategie představuje dlouhodobý rámec preventivního působení školy. Každoročně je rozpracovávána v Preventivním programu školy, který reaguje na aktuální potřeby školy i jednotlivých třídních kolektivů.

1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Primární prevence představuje soubor opatření směřujících k předcházení vzniku rizikového chování u dětí a žáků. Jejím cílem je podporovat zdravý životní styl, rozvoj osobnosti, odpovědné rozhodování, pozitivní mezilidské vztahy a vytváření bezpečného školního prostředí.

Primární prevence se dělí na:

Specifickou primární prevenci, která je zaměřena na předcházení konkrétním formám rizikového chování prostřednictvím odborně vedených preventivních programů.

Nespecifickou primární prevenci, jejímž cílem je podporovat zdravý vývoj dětí a žáků prostřednictvím smysluplného využívání volného času, sportovních, kulturních, environmentálních, vzdělávacích a komunitních aktivit.

Za rizikové chování jsou považovány zejména projevy, které mohou negativně ovlivňovat zdravý vývoj dítěte nebo narušovat bezpečné prostředí školy. Patří mezi ně například šikana, kyberšikana, závislostní chování, vandalismus, záškoláctví, projevy agresivity, rizikové chování v online prostředí, diskriminace či jiné formy sociálně patologických jevů.

2. CÍLE STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Hlavním cílem strategie je vytvářet bezpečné, respektující a podnětné školní prostředí, které podporuje zdravý osobnostní rozvoj dětí a žáků a účinně předchází vzniku rizikového chování.

Preventivní působení školy je zaměřeno zejména na:

- vytváření pozitivního školního klimatu založeného na vzájemném respektu a důvěře,
- podporu fyzického i duševního zdraví dětí a žáků,
- rozvoj sociálních, komunikačních a občanských kompetencí,
- předcházení všem formám rizikového chování,
- podporu bezpečného využívání digitálních technologií,
- rozvoj odpovědného přístupu ke zdravému životnímu stylu,
- podporu smysluplného trávení volného času,
- rozvoj spolupráce školy, rodiny a odborných institucí,
- vytváření rovných příležitostí pro všechny děti a žáky,
- podporu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí a žáků nadaných,
- rozvoj kariérního vzdělávání a motivace k celoživotnímu učení.

Stanovené cíle jsou každoročně konkretizovány v Preventivním programu školy a vyhodnocovány v rámci evaluace preventivních aktivit.

3. ORGANIZACE SYSTÉMU PREVENCE

Za koordinaci systému prevence rizikového chování odpovídá ředitelka školy, která současně vykonává funkci školního metodika prevence.

Preventivní systém školy je založen na spolupráci všech pedagogických pracovníků, zákonných zástupců, školských poradenských zařízení a dalších odborných institucí.

Ředitelka školy a školní metodik prevence

Ředitelka školy:

- koordinuje preventivní systém školy,
- zpracovává Strategii prevence rizikového chování a každoroční Preventivní program školy,
- vytváří podmínky pro realizaci preventivních aktivit,
- podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- spolupracuje s odbornými institucemi a zákonnými zástupci,
- průběžně vyhodnocuje účinnost preventivních opatření.

Pedagogičtí pracovníci

Všichni pedagogičtí pracovníci se podílejí na vytváření bezpečného klimatu školy a začleňují preventivní témata do každodenní pedagogické práce. Sledují vztahy ve třídách, podporují vzájemný respekt, spolupráci a včas zachycují případné projevy rizikového chování.

Odborná spolupráce

Škola dlouhodobě spolupracuje se speciální pedagožkou, Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickými centry a dalšími odbornými institucemi. Podle aktuálních potřeb spolupracuje rovněž s Policií České republiky, Hasičským záchranným sborem České republiky, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, zdravotnickými organizacemi, členy místních spolků a dalšími partnery.

Úzká spolupráce s odborníky umožňuje škole včas reagovat na individuální potřeby dětí a žáků, poskytovat metodickou podporu pedagogům a realizovat kvalitní preventivní programy.

4. PREVENTIVNÍ SYSTÉM ŠKOLY

Prevence rizikového chování je přirozenou součástí každodenního života školy. Neomezuje se pouze na realizaci preventivních programů, ale prolíná celým vzdělávacím procesem, mimoškolními aktivitami i vzájemnými vztahy mezi dětmi, žáky, pedagogy a rodiči.

Škola vytváří prostředí založené na vzájemném respektu, otevřené komunikaci a individuálním přístupu ke každému dítěti. Cílem je podporovat bezpečné školní klima, posilovat pozitivní vztahy mezi dětmi a žáky a vytvářet podmínky pro jejich zdravý osobnostní rozvoj.

Preventivní systém školy je realizován zejména prostřednictvím následujících oblastí:

Oblast	Realizace ve škole
Bezpečné klima školy	podpora respektující komunikace, individuální přístup, spolupráce mezi pedagogy, dětmi, žáky a rodiči
Mimoškolní vzdělávání	zájmové aktivity, kroužky, školní akce, podpora smysluplného trávení volného času
Školní družina	prodloužený provoz, pravidelné preventivní, sportovní, tvořivé i relaxační aktivity
Projektové vzdělávání	projektové dny, tematické týdny, environmentální a komunitní projekty
Kariérní vzdělávání	besedy se zástupci různých profesí, dobrovolníky, exkurze, návštěvy firem a institucí
Preventivní programy	programy realizované ve spolupráci s KPPP, SPC, Policií ČR, HZS ČR a dalšími odborníky
Digitální bezpečnost	programy zaměřené na bezpečné chování na internetu, prevenci kyberšikany a odpovědné využívání digitálních technologií
Podpora dětí a žáků	spolupráce se speciální pedagožkou, podpora žáků se SVP i žáků nadaných
Spolupráce s rodiči	třídní schůzky, individuální konzultace, komunitní akce, společné projekty

Škola pravidelně organizuje přednášky a preventivní programy vedené odborníky z Krajské pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogických center i dalších institucí. Mezi realizovaná témata patří například **Kyberšikana**, **Když slova bolí**, bezpečné chování v online prostředí, zdravý životní styl, duševní zdraví nebo první pomoc.

Významnou součástí preventivního systému jsou také besedy s dobrovolníky a zástupci různých profesí, které přispívají ke kariérnímu vzdělávání a motivují děti a žáky k odpovědnému přístupu ke vzdělávání i budoucímu profesnímu uplatnění.

5. ZAČLENĚNÍ PREVENCE DO ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Prevence rizikového chování je nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu Základní školy a Mateřské školy Žlutava. Preventivní témata jsou přirozeně začleňována do vzdělávacího procesu s ohledem na věk dětí a žáků, jejich individuální potřeby a aktuální společenská témata.

Preventivní působení není realizováno pouze prostřednictvím jednotlivých vyučovacích předmětů, ale prolíná každodenním životem školy, projektovým vyučováním, třídnickými aktivitami, činností školní družiny, mimoškolním vzděláváním i školními a komunitními akcemi.

Pozornost je věnována zejména těmto oblastem:

- podpora zdravého životního stylu a duševního zdraví,
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
- vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi a žáky,
- prevence šikany a kyberšikany,

- bezpečné využívání digitálních technologií,
- rozvoj občanských kompetencí a odpovědnosti,
- environmentální vzdělávání,
- finanční gramotnost,
- kariérní vzdělávání,
- podpora vzájemného respektu, tolerance a spolupráce.

Pedagogičtí pracovníci využívají především aktivizující metody výuky, které vedou děti a žáky k samostatnosti, spolupráci, kritickému myšlení, odpovědnému rozhodování a respektování odlišností. Preventivní témata jsou každoročně konkretizována v Preventivním programu školy podle aktuálních potřeb školy a jednotlivých třídních kolektivů.

6. EVALUACE STRATEGIE PREVENCE

Strategie prevence rizikového chování je průběžně vyhodnocována s cílem ověřovat účinnost přijatých opatření a reagovat na aktuální potřeby školy.

Evaluace vychází zejména z:

- každoročního vyhodnocení Preventivního programu školy,
- sledování školního klimatu a vztahů mezi dětmi a žáky,
- analýzy výskytu rizikového chování,
- poznatků pedagogických pracovníků,
- zpětné vazby od dětí, žáků a jejich zákonných zástupců,
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými institucemi.

Výsledky evaluace jsou využívány při plánování preventivních aktivit na další období a při aktualizaci Preventivního programu školy. V případě potřeby může být Strategie prevence rizikového chování průběžně doplňována nebo upravována tak, aby odpovídala změnám legislativy, aktuálním potřebám školy a novým poznatkům v oblasti primární prevence.

ZÁVĚR

Strategie prevence rizikového chování vymezuje základní principy a cíle preventivního působení Základní školy a Mateřské školy Žlutava na období let 2026–2032.

Škola vnímá prevenci jako přirozenou součást každodenního života, založenou na bezpečném školním klimatu, partnerské spolupráci, otevřené komunikaci a respektujícím přístupu ke každému dítěti. Dlouhodobým cílem je vytvářet prostředí, ve kterém se děti a žáci cítí bezpečně, rozvíjejí své schopnosti, učí se odpovědnosti za své jednání a získávají kompetence pro zdravý a spokojený život.

Strategie je základním koncepčním dokumentem školy v oblasti prevence rizikového chování a je každoročně rozpracovávána v Preventivním programu školy.

Schválení dokumentu

Strategie prevence rizikového chování Základní školy a Mateřské školy Žlutava byla projednána pedagogickou radou dne: 15. 9. 2026

Číslo jednací: ZS/594/2026

Dokument nabývá účinnosti dne **16. září 2026**.

Platnost dokumentu je stanovena do **31. srpna 2032**.

Mgr. Hana Zvoníčková
ředitelka školy, školní metodik prevence

